KL's Folkesundhedsuge - Sammen om bedre folkesundhed

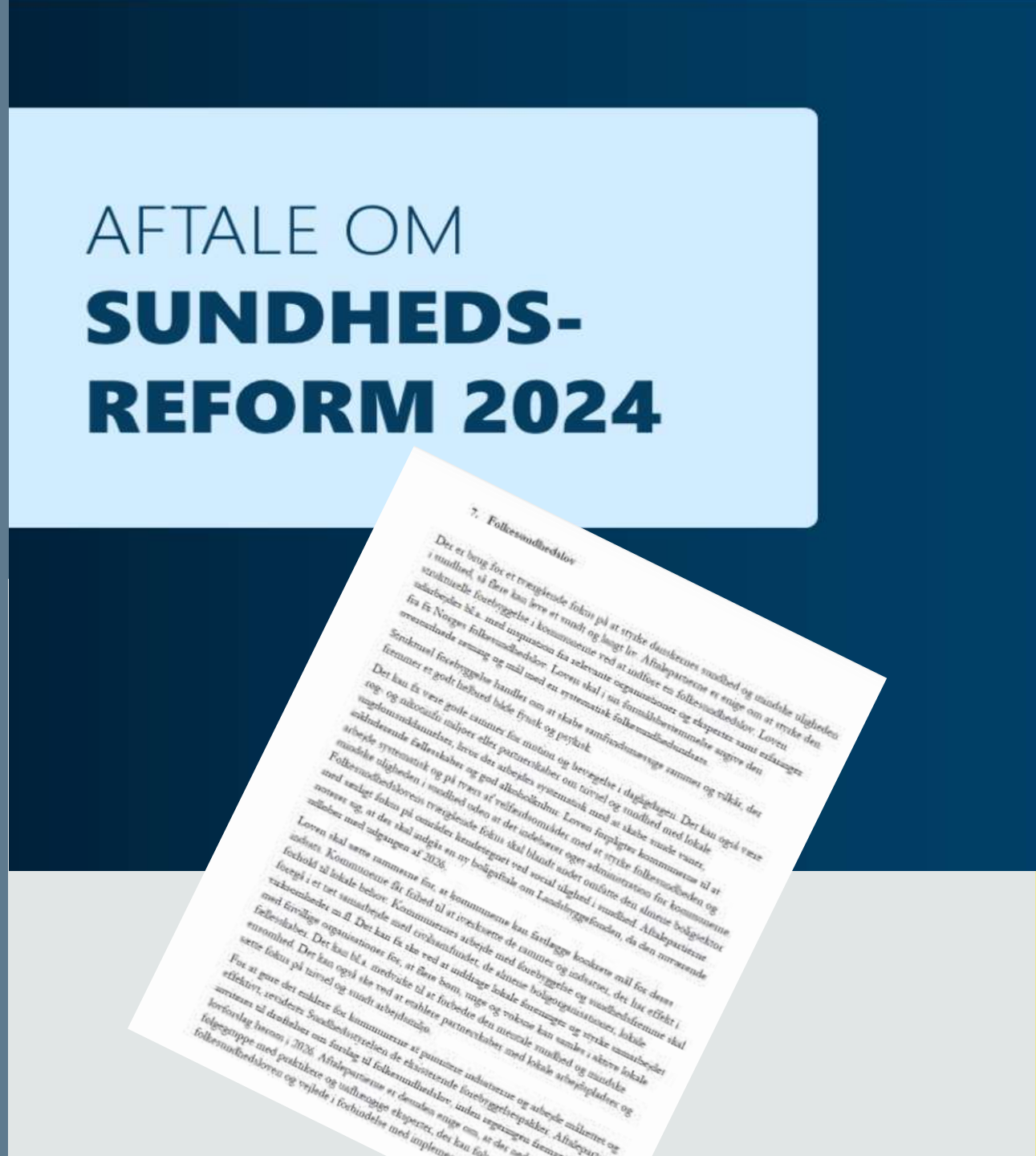
Webinar om Strukturel Forebyggelse

Folkesundhedsugen

- En digital temauge
- Fokus på kommunernes arbejde med at fremme sundhed, skabe flere gode leveår og mindske ulighed i sundhed
- Fokus på det vi forventer af en kommende folkesundhedslov

Gennem webinarer, podcasts og artikler formidler vi ny viden, inspiration og konkrete perspektiver til det lokale arbejde med folkesundhed

Folkesundhedsloven side 60

Mindske ulighed i sundhed

Styrke strukturel forebyggelse

Arbejde med sunde vaner og inkluderende fællesskaber

Sundhedsfremme og forebyggelses anbefalinger (SFA'er)

7. Folkesundhedslov

Der er brug for et tværgående fokus på at styrke danskernes sundhed og mindske uligheden i sundhed, så flere kan leve et sundt og langt liv. Aftalepartierne er enige om at styrke den strukturelle forebyggelse i kommunerne ved at indføre en folkesundhedslov. Loven udarbejdes bl.a. med inspiration fra relevante organisationer og eksperter samt erfaringer fra fx Norges folkesundhedslov. Loven skal i sin formålsbestemmelse angive den overordnede retning og mål med en systematisk folkesundhedsindsats.

Strukturel forebyggelse handler om at skabe samfundsmæssige rammer og vilkår, der fremmer et godt helbred både fysisk og psykisk.

Det kan fx være gode rammer for motion og bevægelse i dagligdagen. Det kan også være røg- og nikotinfri miljøer eller partnerskaber om trivsel og sundhed med lokale ungdomsuddannelser, hvor der arbejdes systematisk med at skabe sunde vaner, inkluderende fællesskaber og god alkoholkultur. Loven forpligter kommunerne til at arbejde systematisk og på tværs af velfærdsområder med at styrke folkesundheden og mindske uligheden i sundhed uden at det indebærer øget administration for kommunerne. Folkesundhedslovens tværgående fokus skal blandt andet omfatte den almene boligsektor med særligt fokus på områder kendetegnet ved social ulighed i sundhed. Aftalepartierne noterer sig, at der skal indgås en ny boligaftale om Landsbyggefonden, da den nuværende udløber med udgangen af 2026.

Loven skal sætte rammerne for, at kommunerne kan fastlægge konkrete mål for deres indsats. Kommunerne får frihed til at iværksætte de rammer og indsatser, der har effekt i forhold til lokale behov. Kommunernes arbejde med forebyggelse og sundhedsfremme skal foregå i et tæt samarbejde med civilsamfundet, de almene boligorganisationer, lokale virksomheder m.fl. Det kan fx ske ved at inddrage lokale foreninger og styrke samarbejdet med frivillige organisationer for, at flere børn, unge og voksne kan samles i aktive lokale fællesskaber. Det kan bl.a. medvirke til at forbedre den mentale sundhed og mindske ensomhed. Det kan også ske ved at etablere partnerskaber med lokale arbejdspladser og sætte fokus på trivsel og sundt arbejdsmiljø.

For at gøre det enklere for kommunerne at prioritere indsatserne og arbejde målrettet og effektivt, reviderer Sundhedsstyrelsen de eksisterende forebyggelsespakker. Aftalepartierne inviteres til drøftelser om forslag til folkesundhedslov, inden regeringen fremsætter lovforslag herom i 2026. Aftalepartierne er desuden enige om, at der nedsættes en følgegruppe med praktikere og uafhængige eksperter, der kan følge op på folkesundhedsloven og vejlede i forbindelse med implementeringen.

Center for Forebyggelse i praksis

KL

Inkluderende fællesskaber

Arbejde systematisk på tværs af velfærds-områderne

Inddragelse af civilsamfund, boligorganisationer

Oktober 2026

Lovgivning

Folketingsåret
2026/2027

✤ Regeringen

Lov om Folkesundhed

Lov om folkesundhed (Feb II)

Lovforslaget har til formål at etablere en folkesundhedslov, der skal styrke den strukturelle forebyggelse i kommunerne, herunder styrke danskernes sundhed og mindske ulighed i sundhed. Loven forpligter kommunerne til at arbejde systematisk og på tværs af velfærdsområder med at styrke folkesundheden og mindske uligheden i sundhed. Lovforslaget har til formål at udmønte dele af aftalen om sundhedsreform 2024 mellem den daværende regering (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre fra november 2024 og er en opfølgning på "Det politiske grundlag for firkløverregeringen" fra juni 2026.

- Styrke strukturel forebyggelse
- Mindske ulighed i sundhed
- Arbejde systematisk på tværs af velfærds-områderne

Maja Højgaard,
borgmester i Brøndby Kommune

Heidi Brehm,
Fællesskabsguide i Ringsted Kommune

Hvorfor fokus på strukturel forebyggelse?

Forskning viser, at strukturelle indsatser er blandt de mest effektive redskaber til at forbedre folkesundheden og reducere social ulighed i sundhed

Hvad er strukturel forebyggelse?

Strukturel forebyggelse handler om at skabe sunde rammer der gør det lettere for borgere at trives og leve sundt i hverdagen

Strukturel forebyggelse kan ske gennem kommunale, regionale – og ikke mindst statslige beslutninger

Kommunerne har en central rolle

Kommunerne møder borgerne i mange sammenhænge fx

- I dagtilbud, skoler og kultur- og fritidslivet
- På social og sundhedsområdet
- I byplanlægning, klima- og miljøområdet
- Samt i udviklingen af lokale fællesskaber i samarbejde med lokalområder og civilsamfund

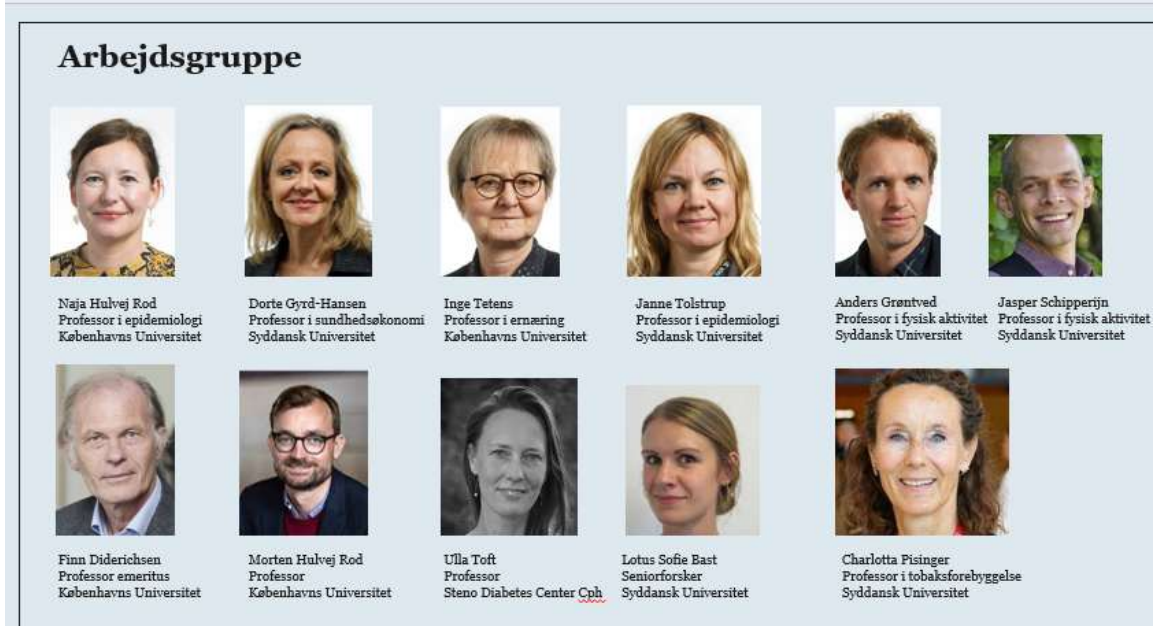

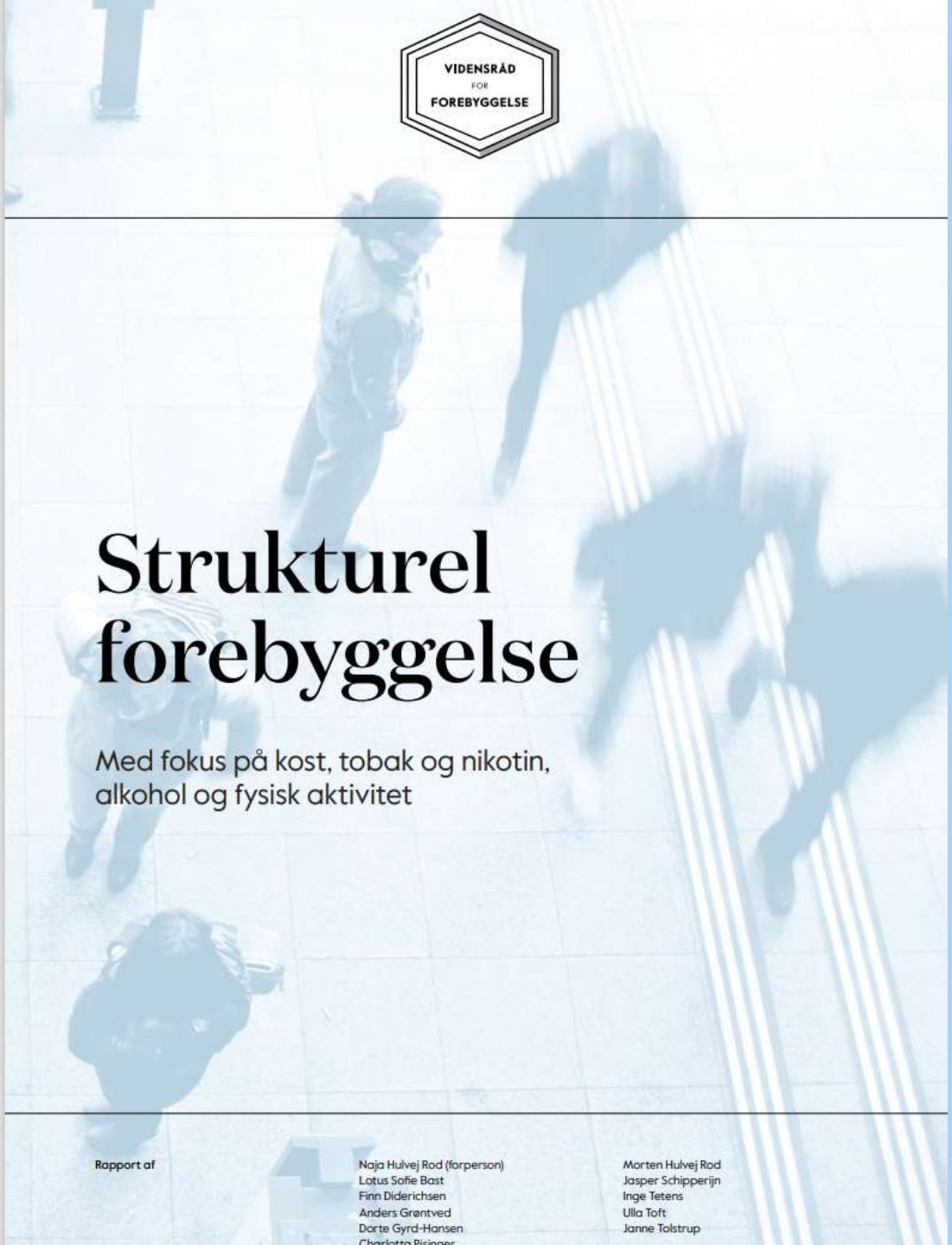

Center for Forebyggelse i praksis

KL

Vidensråd for Forebyggelse

Center for Forebyggelse i praksis

KL

Definition af strukturel forebyggelse

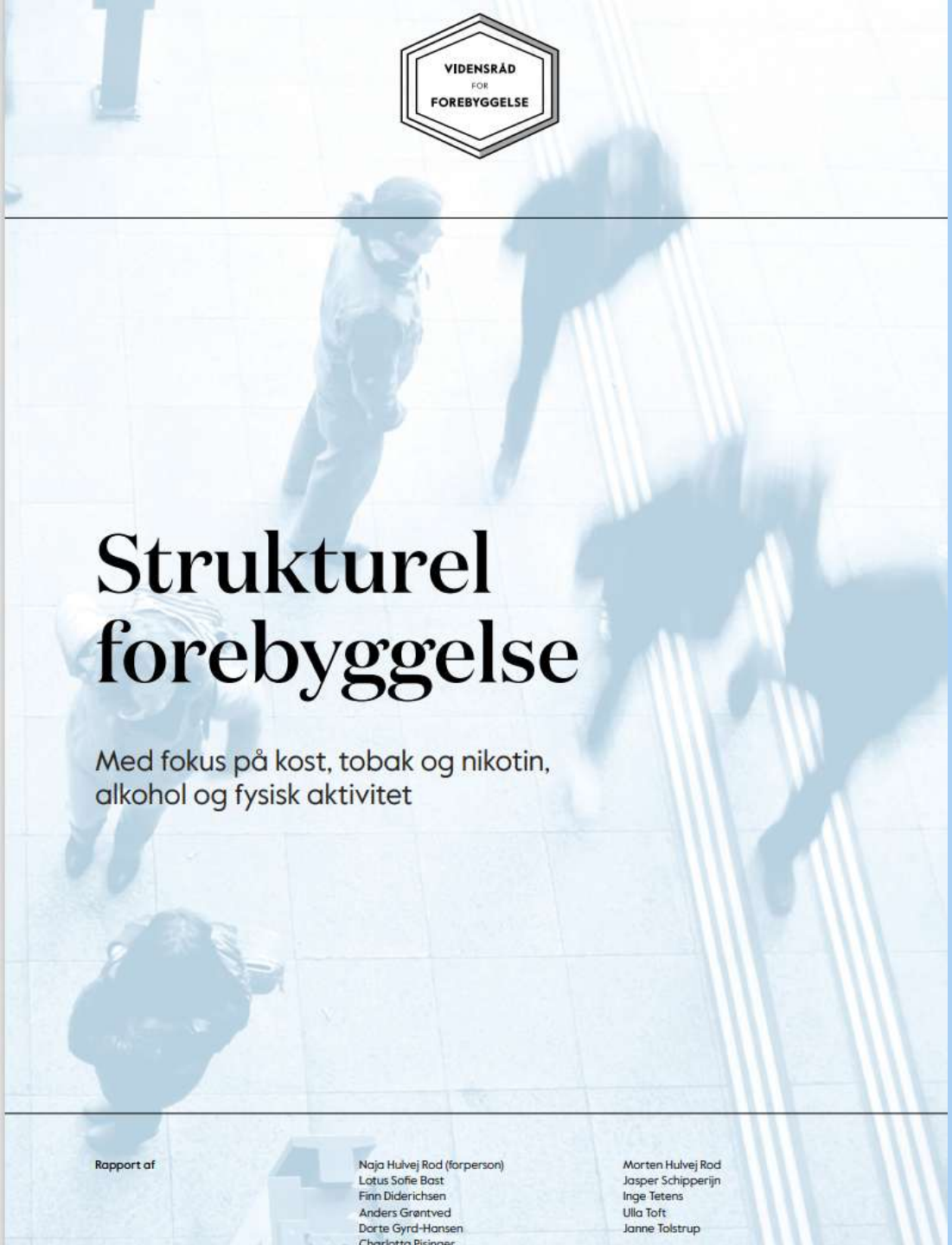
Strukturel forebyggelse kan defineres og afgrænses som tiltag, der lever op til to kriterier samtidigt:

1) Tiltaget skal forbedre vilkårene for at leve et liv med et fysisk og mentalt godt helbred

2) Tiltaget skal rette sig mod en befolkningsgruppe

Ved befolkningsgruppe forstås enten hele befolkningen eller en velafgrænset befolkningsgruppe fx en bestemt aldersgruppe, beboere i et bestemt geografisk område eller lignende

Kilde: *Strukturel forebyggelse. Med fokus på kost, tobak og nikotin, alkohol og fysisk aktivitet*, Vidensråd for Forebyggelse, 2024 s. 8

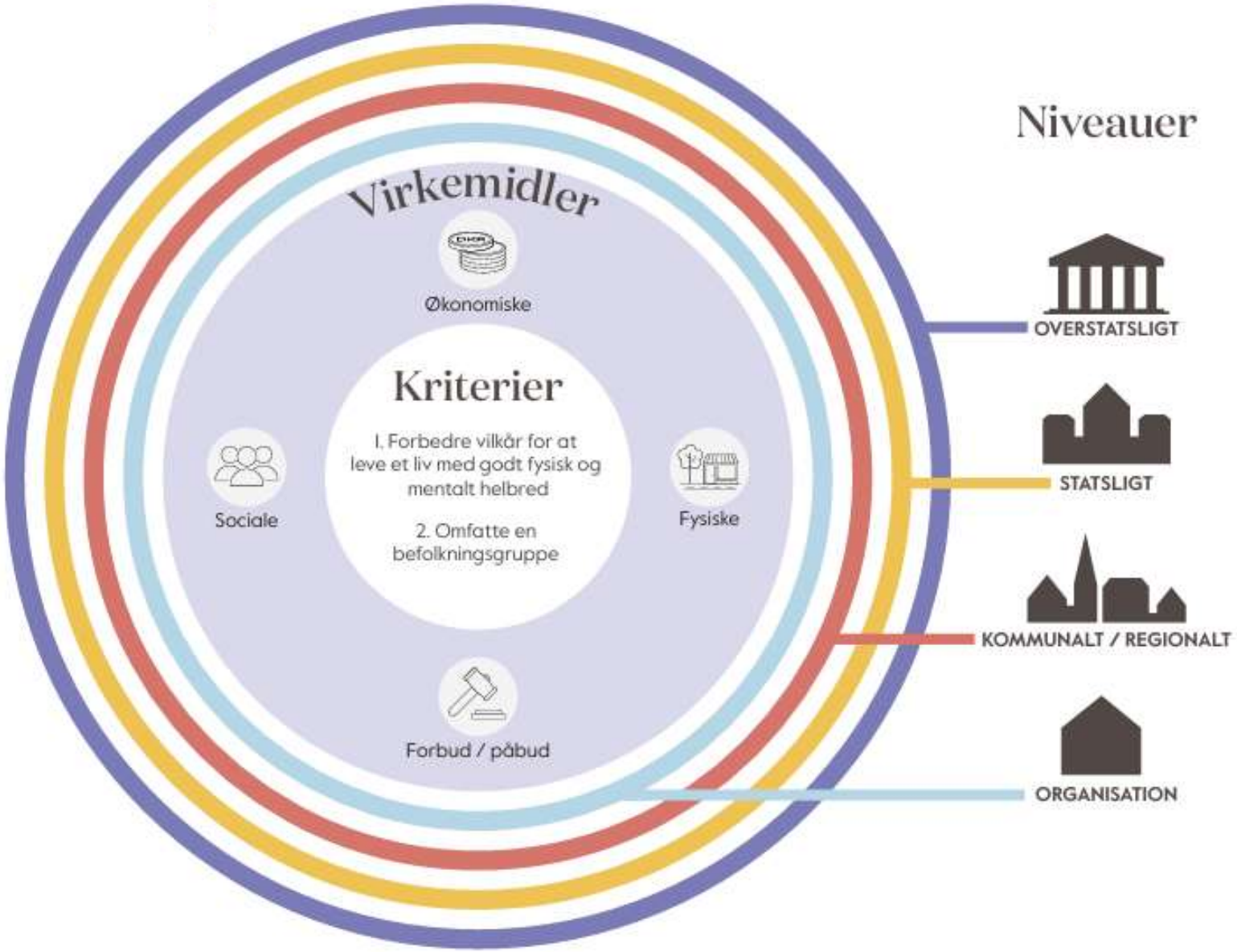

Center for Forebyggelse i praksis

KL

Forstå strukturel forebyggelse på 4 minutter

https://vidensraad.dk/nyhed/forstaa-strukturel-forebyggelse-paa-fire-minutter

Figur I: Definition og afgrænsning af strukturel forebyggelse.

Kilde: *Strukturel forebyggelse. Med fokus på kost, tobak og nikotin, alkohol og fysisk aktivitet*, Vidensråd for Forebyggelse, 2024

Strukturel forebyggelse som kommunen kan iværksætte, hvor et eller flere virkemidler anvendes

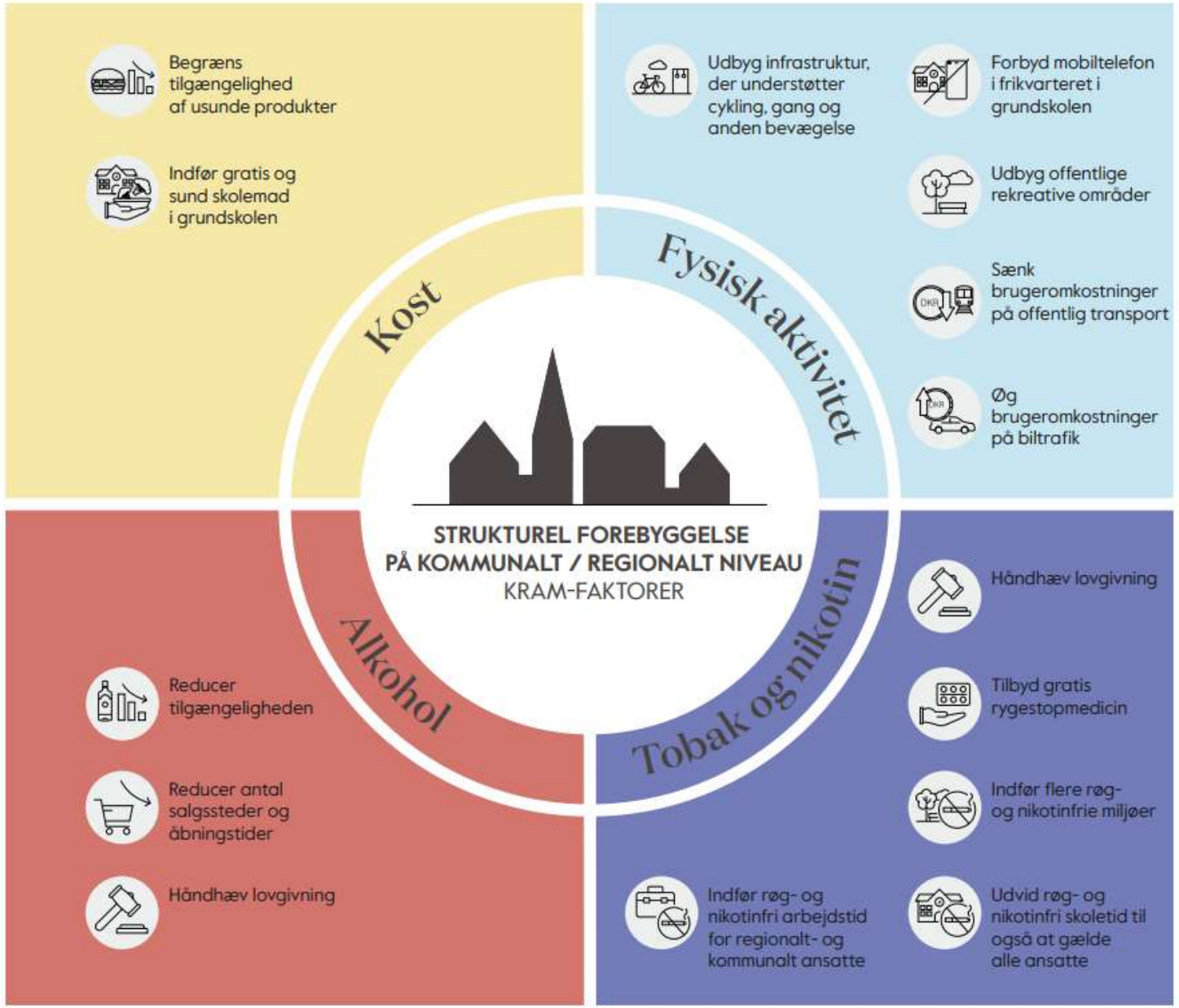

Virkemidler til strukturel forebyggelse:

- **Økonomiske tiltag (Ø)** – der indgår penge enten i form af tilskud eller afgift
- **Fysiske tiltag (F)** – tiltag der påvirke de fysiske omgivelser i forhold til at fremme tilgængelighed af det sunde og skabe barrierer for det usunde.
- **Påbud/forbud (P)** –regulerer adfærd ved at kommunen sikrer håndhævelse af national lovgivning
- **Sociale tiltag (S)** - påvirker organisatoriske og kulturelle forhold, fx planer/politikker, efteruddannelse af personale

Kilde: *Strukturel forebyggelse. Med fokus på kost, tobak og nikotin, alkohol og fysisk aktivitet*, Vidensråd for Forebyggelse, 2024

Eksempler på strukturelle løsninger i kommunal praksis

Figur 2: Oversigt over centrale, strukturelle tiltag målrettet hhv. kost, tobak og nikotin, alkohol og fysisk aktivitet på kommunalt niveau.

Kilde: *Strukturel forebyggelse. Med fokus på kost, tobak og nikotin, alkohol og fysisk aktivitet*, Vidensråd for Forebyggelse, 2024

Maja Højgaard, borgmester i Brøndby Kommune

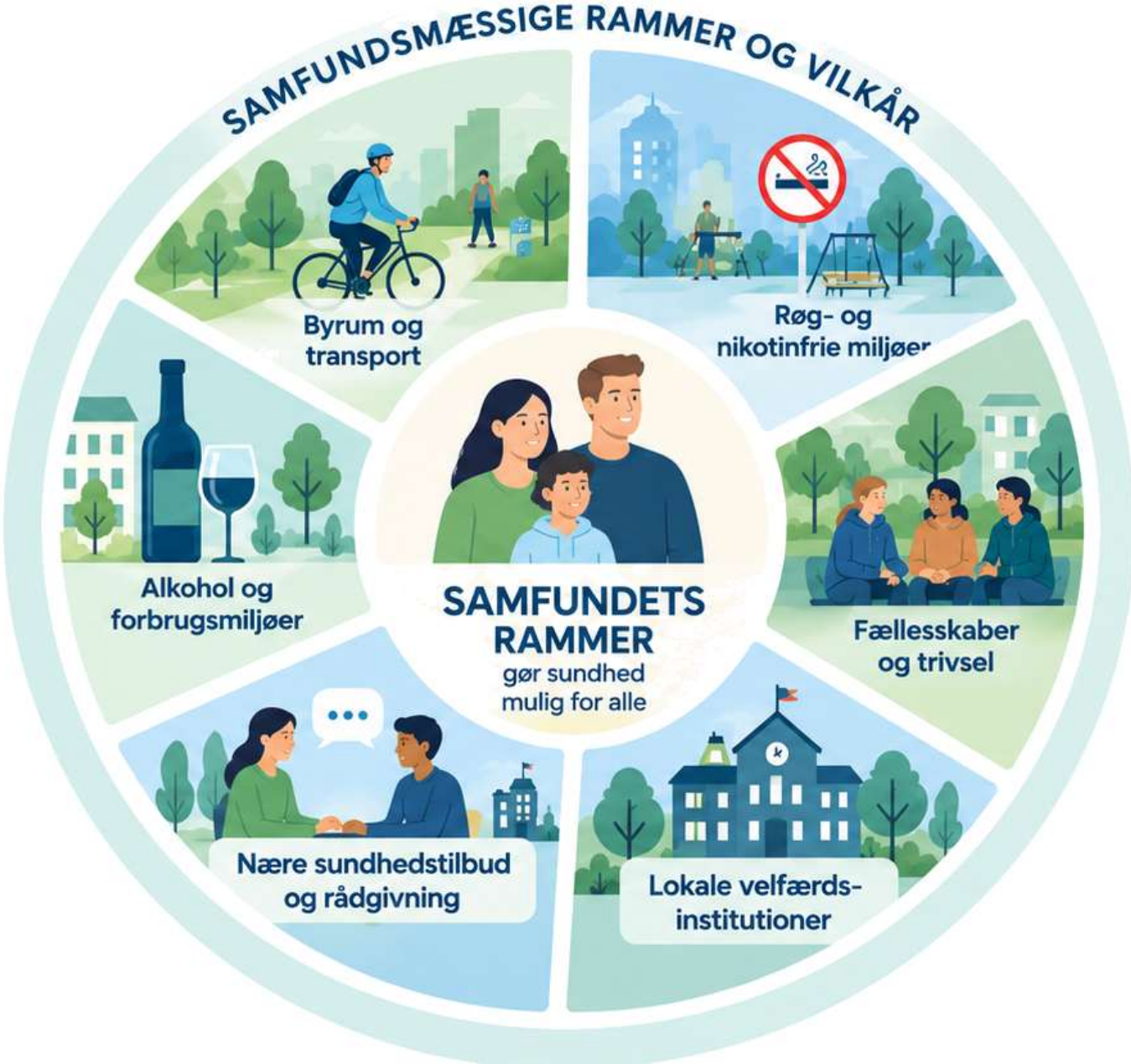

Brøndby
Kommune

Folkesundhedslov – strukturelle perspektiver

Brøndby Kommune

Strukturel forebyggelse

Handler om at skabe de **samfundsmæssige rammer og vilkår**, der fremmer fysisk og mental sundhed. Det betyder, at vi ikke kun fokuserer på individets valg, men på de omgivelser og strukturer, der gør det sunde valg muligt for alle.

Særligt fokus på:

- Flere sunde leveår
- Mindre ulighed i sundhed
- Sammenhæng på tværs

Brøndby Kommune er allerede i gang:

- Sundhedspolitik: Det skal være let at leve et sundt liv
- Bevæg dig for livet: Bevægelse ind i hverdagen
- Idrætsleg: Strukturelle rammer for børn og unges bevægelse
- Fritidspas

Pionér – Fælles om lokal sundhed

Lokale mødesteder og fællesfaciliteter som ramme for bevægelse og fællesskab

Almene boliger i Brøndby Strand og Nord

Fælles om lokal sundhed: Kommune, boligorganisationer og civilsamfund i sundhed- og trivselspartnerskaber

Tilbud tæt på hjemmet og brobygning til eksisterende aktiviteter

Flere med i lokale fællesskaber i samarbejde med almene boligorganisationer

Vision: En national bevægelseskanon

Brøndby Kommune

Alle danskere skal have mulighed for at lære basale bevægelsesfærdigheder

Kunne cykle

Frihed i hverdagen

Kunne svømme

Tryghed i vandet

Finde vej i naturen

Mod på naturoplevelser

En fælles bevægelseskultur – med sunde rammer og aktive lokale fællesskaber

Heidi Brehm, Fællesskabsguide i Ringsted Kommune

Fællesskabsbyer

Fællesskabsbyer – en del af fremtidens velfærd

Social infrastruktur i hverdagen

Fællesskabsby Ringsted som eksempel

Heidi Brehm · Fællesskabsguide, Fællesskabsby Ringsted og omegn

Fællesskabsbyer

Fællesskaber som vej til et sundt liv

Personer, der gør noget aktivt, meningsfuldt og gør det sammen med andre, har op til fire gange så høj sandsynlighed for at have høj mental sundhed.

(Kilde: ABC for mental sundhed)

Men det er svært at "finde vej" til fællesskaberne

Fællesskabsbyer

Fællesskaberne findes allerede. Vejen ind er ikke lige tydelig for alle

Ny i byen

Skilsmisse

Ledighed

Pension

Fællesskabsbyer

En Fællesskabsby bygges i hele byen

Otte aktør-indgange giver mange steder at møde mennesker og vise vej - **Fællesskabsbyer forbinder byens aktører, så flere kan vise vej til fællesskaber i de møder, de allerede har**

- Primær sundhedssektor
- Boligområder
- Borgere
- Kommune

- Arbejdsmarked
- Foreninger / fællesskaber
- Uddannelsesinstitutioner
- Mindre erhvervsdrivende

Fællesskabsby-modellen har en fælles metode-kerne og tilpasses herefter efter den lokale virkelighed

Fællesskabsbyer

Vi bygger social infrastruktur

Et **fintmasket net** gør det lettere at finde vej ind i de fællesskaber, der allerede findes.

Vejviserne findes dér, hvor mennesker allerede kommer fx:

Kommune · Bolig · Erhverv · Foreninger

Guiden forbinder dem, og giver dem en enkel måde at vise vej.

Vejvisernet arbejder videre, også når guiden er et andet sted i byen

Fællesskabsbyer

Sådan bygger vi nettet

Klæd vejvisere på

Handlemulighed i de møder, de allerede har – mikrohandlinger, der er tilpasset specifikt til den enkelte vejvisers hverdag

Gør vejene ind synlige

Det skal være muligt at pege på noget konkret – Fællesskabsoversigten som én samlet indgang og værktøj

Forbind aktørerne

Hver aktør er en del af helhed. De mange mikrohandlinger skaber helheden

Fællesskabsbyer

Fællesskabsguidens arbejde

Hovedopgaven

Opbygge, vedligeholde og understøtte strukturen omkring byens vejvisernet

Også en del af arbejdet

Vejlede borgere, som har brug for hjælp til første skridt ind i et fællesskab

Fællesskabsbyer

Tak fordi I så med

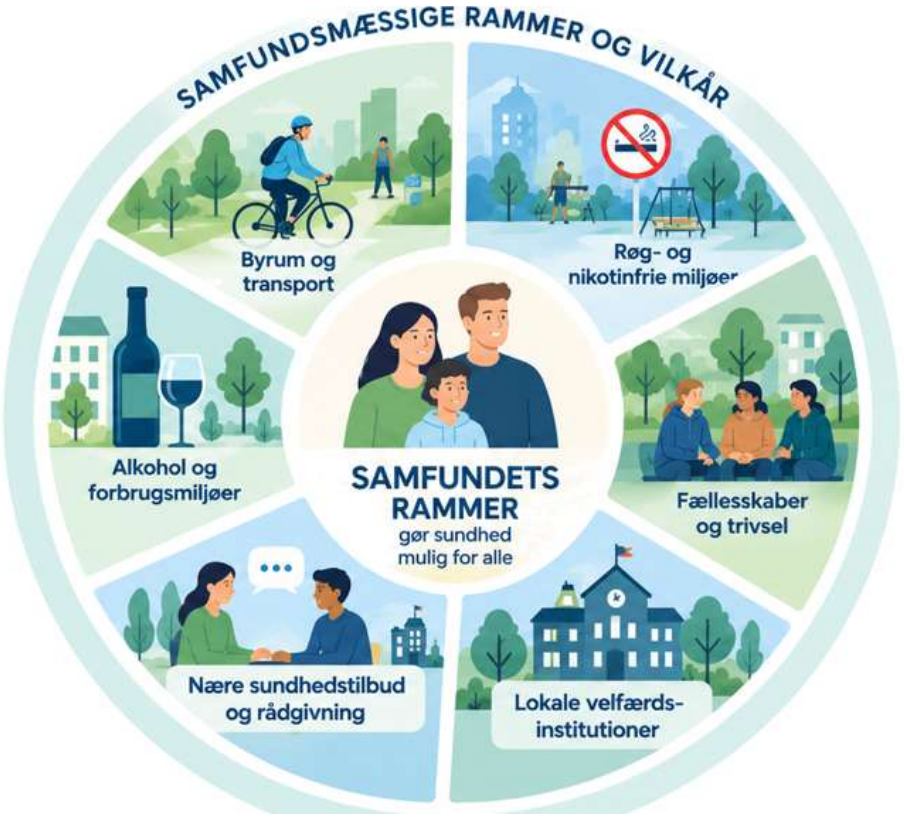
Vil I høre mere om Fællesskabsbyer i Danmark?

Sekretariatet for Fællesskabsbyerne

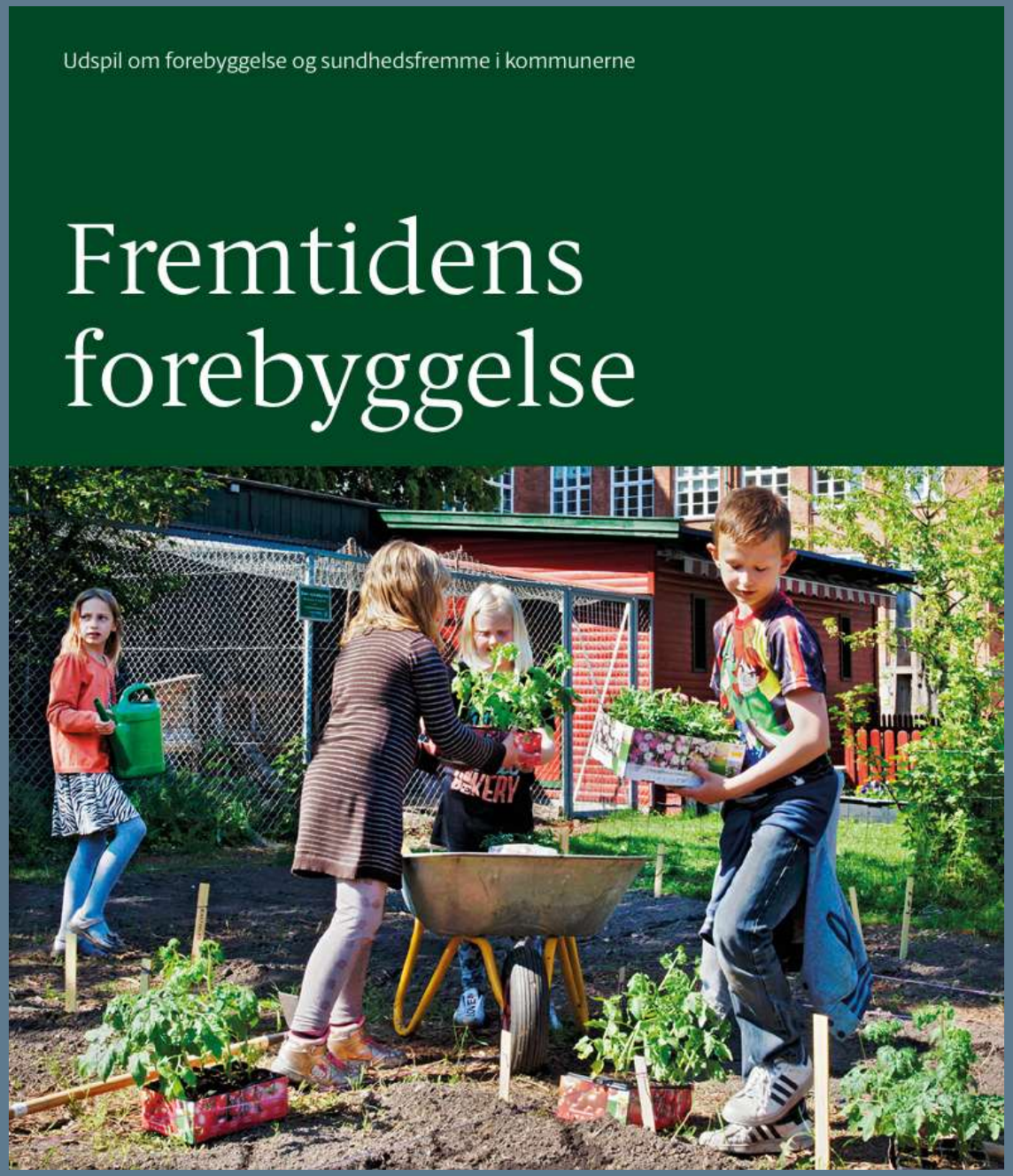
Mia Felbo-Kolding
Sekretariatsleder og projektleder

mfk@dabbolig.dk faellesskabsby.dk

Afsluttende refleksioner fra borgmesterstolen

Center for Forebyggelse i praksis

KL

Fire pejlemærker til fælles retning i kommunerne for mere sundhed og trivsel:

1. Prioriter sunde rammer i et bæredygtigt samfund
2. Styrk fællesskaber for mere trivsel og sammenhængskraft
3. Invester i børn og unge, de er fremtidens generationer
4. Differentier for at skabe mere lighed i sundhed

38 anbefalinger til kommunalbestyrelsen
7 anbefalinger til Regering og Folketing

Pejlemærke 1
Prioriter sunde rammer for et bæredygtigt samfund

KL anbefaler, at kommunalbestyrelsen:

Tager ansvar for sundhedsfremme og forebyggelse

- Bruger forebyggelse aktivt som en del af løsningen på udfordringer i fremtidens velfærds-samfund
- Sikrer, at alle fagområder arbejder sundhedsfremmende i kommunens institutioner, i borgerens møde med medarbejderne og i fysiske miljøer
- Går i dialog med andre samfundsaktører om deres ansvar for forebyggelsen

Center for Forebyggelse i praksis

KL

Prioriterer rammer før tilbud

- Er modige og tør prioritere sunde rammer i egen kommune
- Kritisk vurderer, om forebyggelsestilbud uden tilstrækkeligt borger- eller vidensgrundlag skal fortsætte

Fokuserer på det vigtigste

- Prioriterer forebyggelse af risikofaktorer og sygdomme med størst sygdomsbyrde
- Indfører røg- og nikotinfri arbejdstid for kommunens medarbejdere
- Bruger data og bedste viden til at styrke kvalitet i forebyggelsesindsatsen samt bidrager til at skabe ny viden og dele erfaringer

I morgen udgives en podcast om det tværgående samarbejde i Byens Haver i Roskilde Kommune

Her kan I høre

Thomas Breddam, Borgmester i Roskilde Kommune

Mette Olander, Direktør for Social, Job og Sundhed

Tom Frederiksen, formand for Boligselskab Sjælland

FOLKESUNDHEDSUGEN 2026

Den kommende Folkesundhedslov

KL
KOMMUNERNES LANDSFORENING

En uge med viden, perspektiver og inspiration til kommunernes folkesundhedsarbejde

Med den kommende Folkesundhedslov står Danmark som samfund over for en ny opgave med at tænke sundhed bredere og mere forebyggende.
Folkesundhedsuge 2026 sætter fokus på perspektiverne i arbejdet med den kommende Folkesundhedslov, og hvordan kommunerne kan arbejde med dem at fremme sundhed, skabe flere gode leveår og mindske ulighed i sundhed.

DET KAN DU SE FREM TIL

KICKOFFWEBINAR

Folkesundhedsugen 2026 skydes officielt i gang med fokus på Folkesundhedsloven og dens betydning for kommunerne, samarbejdspartnere og øvrige aktører.

Med bl.a. Sundheds- og kirkeminister Ida Auken og Britt Jensen, næstformand i KL's Sundheds- og Ældreudvalg.

FOLKESUNDHEDSPORTALEN OG DE SUNDHEDSFREMMENDE ANBEFALINGER

Webinar med deltagelse af bl.a. Sundhedsdatastyrelsen, Sundhedsstyrelsen og kommunale repræsentanter fra Viborg Kommune og Ishøj Kommune.

STRUKTUREL FOREBYGGELSE

Webinar om strukturel forebyggelse, og hvorfor det er et effektivt greb, når vi gerne vil styrke folkesundheden.

Med Maja Højgaard, borgmester i Brøndby Kommune, og Heidi Brehm, fællesskabsguide i Ringsted.

FOLKESUNDHEDSLOVEN KORT OG GODT

En explainer, som giver et kort og overskueligt indblik i formålet med og forventninger til indholdet af den kommende Folkesundhedslov.

TO PODCASTS

Folkesundhed, hvorfor er det stadig relevant, og hvorfor er det et fælles ansvar? *Med Pernille Beckmann, Vibeke Koushede og Anders Nedergaard.*

Tværgående folkesundhedsarbejde med Byens Haver som caseeksempel. *Med bl.a. borgmester i Roskilde Kommune Thomas Breddam, formand Tom Frederiksen*

ARTIKELSERIE: BEDRE SUNDHED OG TRIVSEL FOR ALLE

Førende forskere og videnspersoner formidler centrale indsigter og giver deres bud på, hvad der skal til for at skabe bedre sundhed og trivsel for alle borgere.

Læs artikler af bl.a. Morten Hulvej Rod, Anna Paldam Folker og Helle Terkildsen Meindal.

Vær med i Folkesundhedsugen 2026 Få ny viden, konkrete perspektiver og inspiration til det fælles arbejde med folkesundhed. Læs mere og tilmeld dig på KL.dk
Som en markering af Sund By Netværkets 35års jubilæum afholder de jubilæumsmåned i hele november 2026 – læs mere og tilmeld dig på deres hjemmeside www.sund-by-net.dk

Tak for i dag

Læs mere på kl.dk